ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1988

Vyhlásené: 07.04.1988 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

36

VYHLÁŠKA
ministra zahraničných vecí
zo 7. marca 1988
o Medzinárodnom dohovore proti braniu rukojemníka

Dňa 17. decembra 1979 bol v New Yorku prijatý Medzinárodný dohovor proti braniu rukojemníka.

S dohovorom vyslovilo súhlas Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky a listina o prístupe Československej socialistickej republiky k Medzinárodnému dohovoru proti braniu rukojemníka bola uložená u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, depozitára dohovoru, 27. januára 1988 s výhradou, že Československá socialistická republika sa necíti viazaná podľa článku 16 ods. 2 ustanovením článku 16 ods. 1 dohovoru a vyhlasuje v súlade so zásadou suverénnej rovnosti štátov, že v každom prípade je na predloženie sporu arbitráži alebo Medzinárodnému súdnemu dvoru potrebný súhlas všetkých strán sporu.

Dohovor nadobudol platnosť na základe svojho článku 18 ods. 1 dňom 3. júna 1983. Pre Československú socialistickú republiku nadobudol platnosť v súlade so svojím článkom 18 ods. 2 dňom 26. februára 1988.

Český preklad dohovoru sa vyhlasuje súčasne.*)

Minister:

Ing. Chňoupek v. r.

MEDZINÁRODNÝ DOHOVOR proti braniu rukojemníka

Štáty, ktoré sú stranami tohto dohovoru,

majúc na zreteli ciele a zásady Charty Organizácie Spojených národov týkajúce sa zachovania medzinárodného mieru a bezpečnosti a podpory priateľských vzťahov a spolupráce medzi štátmi,

uznávajúc najmä, že každý má právo na život, slobodu a osobnú bezpečnosť tak, ako to ustanovuje Všeobecná deklarácia ľudských práv a Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach,

potvrdzujúc znovu zásadu rovnoprávnosti národov a ich práva na sebaurčenie, ako je zakotvená v Charte Organizácie Spojených národov a v Deklarácii zásad medzinárodného práva týkajúcich sa priateľských vzťahov a spolupráce medzi štátmi v súlade s Chartou Organizácie Spojených národov, ako aj v iných príslušných rezolúciách Valného zhromaždenia,

berúc do úvahy, že branie rukojemníka je pre medzinárodné spoločenstvo závažným trestným činom a že v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru akákoľvek osoba, ktorá sa dopustí činu brania rukojemníka, musí byť trestne stíhaná alebo vydaná,

súc presvedčené, že je naliehavo nevyhnutné rozvinúť medzinárodnú spoluprácu medzi štátmi pri vypracovaní a prijatí účinných opatrení na predchádzanie, stíhanie a trestanie všetkých činov brania rukojemníka ako prejavov medzinárodného terorizmu,

dohodli sa takto:

Článok 1

1. Trestného činu brania rukojemníka podľa tohto dohovoru sa dopúšťa ktorákoľvek osoba, ktorá sa zmocní inej osoby (ďalej označovanej ako „rukojemník“) alebo ju zadrží a hrozí jej usmrtením, zranením alebo ďalším zadržovaním s cieľom donútiť tretiu stranu, či už štát, medzinárodnú medzivládnu organizáciu, fyzickú alebo právnickú osobu alebo skupinu osôb, aby urobili akýkoľvek čin alebo aby sa akéhokoľvek činu zdržali ako výslovnou alebo nepriamou podmienkou prepustenia rukojemníka.
2. Ktorákoľvek osoba, ktorá:
   a) sa pokúsi spáchať čin brania rukojemníka alebo
   b) sa zúčastní ako spolupáchateľ kohokoľvek, kto spácha alebo sa pokúsi spáchať čin brania rukojemníka,

   na účely tohto dohovoru sa takisto dopustí spáchania trestného činu.

Článok 2

Každý štát, ktorý je stranou tohto dohovoru, pojme trestné činy uvedené v článku 1 do svojho trestného zákona a určí za ne primeraný trest, ktorý bude brať do úvahy závažnosť týchto trestných činov.

Článok 3

1. Štát, ktorý je stranou tohto dohovoru a na ktorého území je rukojemník páchateľom držaný, podnikne všetky opatrenia, ktoré považuje za príslušné, na uľahčenie situácie rukojemníka, osobitne na zabezpečenie jeho prepustenia, a po jeho prepustení, pokiaľ to pripadá do úvahy, na uľahčenie jeho odchodu.
2. Pokiaľ sa akýkoľvek predmet, ktorý páchateľ získal v dôsledku brania rukojemníka, ocitne v držaní štátu, ktorý je stranou tohto dohovoru, vráti ho tento štát čo možno najskôr rukojemníkovi, alebo, podľa povahy prípadu, tretej strane spomenutej v článku 1, alebo jej príslušným orgánom.

Článok 4

Štáty, ktoré sú stranami tohto dohovoru, budú spolupracovať pri predchádzaní trestným činom uvedeným v článku 1, najmä:

a) prijatím všetkých praktických opatrení na to, aby na vlastnom území zabránili prípravám na spáchanie týchto trestných činov na ich alebo mimo ich územia, včítane opatrení na zákaz na ich území neoprávnenej činnosti osôb, skupín a organizácií, ktoré povzbudzujú, podnecujú, organizujú akty brania rukojemníka alebo sa ich zúčastňujú;

b) výmenou informácií a koordináciou pri prijímaní podľa potreby administratívnych a iných opatrení na predchádzanie páchania týchto trestných činov.

Článok 5

1. Každý štát, ktorý je stranou tohto dohovoru, prijme opatrenia nevyhnutné na založenie svojej jurisdikcie v prípade ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v článku 1, ktorý bol spáchaný:
   a) na jeho území alebo na palube lode alebo lietadla registrovaných v tomto štáte,
   b) ktorýmkoľvek jeho štátnym občanom alebo, ak to tento štát považuje za príslušné, tými osobami bez štátnej príslušnosti, ktoré majú svoje obvyklé bydlisko na jeho území,
   c) na to, aby tento štát donútil k akémukoľvek činu alebo aby sa akéhokoľvek činu zdržal, alebo
   d) voči rukojemníkovi, ktorý je štátnym občanom tohto štátu, ak tento štát považuje prijatie opatrení za vhodné.
2. Každý štát, ktorý je stranou tohto dohovoru, takisto prijme opatrenia nevyhnutné na založenie svojej jurisdikcie v prípade trestných činov uvedených v článku 1 v prípadoch, keď sa domnelý páchateľ nachádza na jeho území a keď ho nevydá žiadnemu zo štátov uvedených v odseku 1 tohto článku.
3. Tento dohovor nevylučuje trestnú jurisdikciu vykonávanú v súlade s vnútroštátnym právom.

Článok 6

1. Ak je ktorýkoľvek štát, ktorý je stranou tohto dohovoru a na ktorého území sa domnelý páchateľ nachádza, presvedčený, že okolnosti na to oprávňujú, vezme ho v súlade so svojimi zákonmi do väzby alebo urobí iné opatrenia na to, aby bola zabezpečená jeho prítomnosť po taký čas, ktorý je nevyhnutný na začatie trestného alebo extradičného konania. Tento štát, ktorý je stranou tohto dohovoru, okamžite vykoná predbežné vyšetrovanie na zistenie skutočností.
2. Vzatie do väzby alebo iné opatrenia spomenuté v ods. 1 tohto článku budú bez meškania oznámené priamo alebo prostredníctvom generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov
   a) štátu, kde bol trestný čin spáchaný;
   b) štátu, proti ktorému bol nátlak zameraný alebo proti ktorému smeroval pokus o nátlak;
   c) štátu, ktorého štátnym občanom je fyzická alebo právnická osoba, proti ktorej bol nátlak zameraný alebo proti ktorej smeroval pokus o nátlak;
   d) štátu, ktorého štátnym občanom je rukojemník alebo na území ktorého má obvyklé bydlisko;
   e) štátu, ktorého štátnym občanom je domnelý páchateľ alebo, ak ide o osobu bez štátnej príslušnosti, na území ktorého má obvyklé bydlisko;
   f) medzinárodnej medzivládnej organizácii, proti ktorej bol nátlak zameraný alebo proti ktorej smeroval pokus o nátlak;
   g) všetkým ostatným dotknutým štátom.
3. Každá osoba, voči ktorej sa robia opatrenia uvedené v ods. 1 tohto článku, je oprávnená:
   a) bez odkladu byť v spojení s najbližším príslušným zástupcom štátu, ktorého je štátnym občanom, alebo štátu, ktorý je inak oprávnený nadviazať takéto spojenie, alebo, ak ide o osobu bez štátnej príslušnosti, štátu, na území ktorého má obvyklé bydlisko;

b) prijať návštevu zástupcu tohto štátu.

4. Práva uvedené v odseku 3 tohto článku sa budú vykonávať v súlade so zákonmi a právnymi predpismi štátu, na území ktorého sa údajný páchateľ nachádza, ale za podmienky, že spomenuté zákony a právne predpisy plne umožnia dosiahnuť účel, na ktorý boli práva poskytované podľa ods. 3 tohto článku zamýšľané.
5. Ustanovenia ods. 3 a 4 tohto článku nie sú na ujmu práva ktoréhokoľvek štátu, ktorý je stranou tohto dohovoru a ktorý uplatňuje nárok na jurisdikciu v súlade s ods. 1 článku 5, požiadať Medzinárodný výbor Červeného kríža, aby bol v spojení s domnelým páchateľom a aby ho navštívil.
6. Štát, ktorý vykoná predbežné vyšetrovanie, uvedené v ods. 1 tohto článku, ihneď oznámi jeho výsledky štátom alebo organizácii spomenutým v ods. 2 tohto článku a oznámi, či hodlá vykonávať jurisdikciu.

Článok 7

Štát, ktorý je stranou tohto dohovoru a v ktorom je domnelý páchateľ trestne stíhaný, oznámi v súlade so svojimi zákonmi konečný výsledok konania generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov, ktorý odovzdá informáciu ostatným dotknutým štátom a dotknutým medzinárodným medzivládnym organizáciám.

Článok 8

1. Štát, ktorý je stranou tohto dohovoru a na území ktorého je domnelý páchateľ chytený, je povinný, pokiaľ ho nevydá, bez akejkoľvek výnimky a bez ohľadu na to, či trestný čin bol alebo nebol spáchaný na jeho území, predložiť prípad svojim príslušným orgánom za účelom trestného stíhania v súlade so svojimi zákonmi. Tieto orgány prijmú rozhodnutie na základe právneho poriadku svojho štátu rovnakým spôsobom ako v prípade iného závažného trestného činu.
2. Akejkoľvek osobe, voči ktorej je vedené konanie v súvislosti s ktorýmkoľvek trestným činom uvedeným v článku 1, bude zabezpečené spravodlivé zaobchádzanie vo všetkých štádiách konania včítane všetkých práv a záruk poskytovaných právnym poriadkom štátu, na území ktorého sa nachádza.

Článok 9

1. Žiadosti o vydanie údajného páchateľa podľa tohto dohovoru sa nevyhovie, ak dožiadaný štát, ktorý je stranou tohto dohovoru, má vážne dôvody na to, aby sa domnieval:
   a) že žiadosť o vydanie pre trestný čin uvedený v článku 1 sa urobila za účelom stíhania alebo trestania osoby pre jej rasu, náboženstvo, národnosť, etnický pôvod alebo politické presvedčenie, alebo
   b) že postavenie osoby môže byť prejudikované:
      i) z akéhokoľvek dôvodu uvedeného v pododseku a) tohto odseku, alebo
      ii) pretože styk príslušných orgánov štátu oprávneného vykonávať právo ochrany s touto osobou nie je zabezpečený.
2. Pokiaľ ide o trestné činy, ako sú definované v tomto dohovore, sú ustanovenia všetkých zmlúv a dojednaní o vydávaní použiteľných medzi štátmi, ktoré sú stranou tohto dohovoru, pozmenené medzi nimi ako stranami tohto dohovoru v miere, v ktorej sú nezlučiteľné s týmto dohovorom.

Článok 10

1. Trestné činy uvedené v článku 1 sa považujú ako trestné činy podliehajúce vydaniu za zahrnuté do každej zmluvy o vydávaní, ktorá existuje medzi štátmi, ktoré sú stranami tohto dohovoru. Štáty, ktoré sú stranami tohto dohovoru, sa zaväzujú, že zahrnú tieto trestné činy, ako trestné činy podliehajúce vydaniu, do každej zmluvy o vydávaní, ktorá medzi nimi bude uzavretá.
2. Ak štát, ktorý je stranou tohto dohovoru a ktorý vydanie podmieňuje existenciou zmluvy, bude požiadaný o vydanie páchateľa iným štátom, ktorý je stranou tohto dohovoru, a ak medzi nimi nie je žiadna zmluva o vydávaní, dožiadaný štát môže podľa svojej úvahy považovať tento

dohovor za právny podklad pre vydanie, pokiaľ ide o trestné činy uvedené v článku 1. Vydanie páchateľa bude podliehať ostatným podmienkam určeným právnym poriadkom dožiadaného štátu.

3. Štáty, ktoré sú stranou tohto dohovoru a ktoré nepodmieňujú vydanie páchateľa existenciou zmluvy, uznajú trestné činy uvedené v článku 1 medzi sebou za trestné činy podliehajúce vydaniu podľa podmienok určených právnym poriadkom dožiadaného štátu.
4. Trestné činy uvedené v článku 1 sa na účely vydania posudzujú medzi štátmi, ktoré sú stranou tohto dohovoru, ako by boli spáchané nielen v mieste, kde k nim došlo, ale aj na území štátov, ktoré sú povinné založiť svoju jurisdikciu v súlade s článkom 5 ods. 1.

Článok 11

1. Štáty, ktoré sú stranou tohto dohovoru, si navzájom poskytnú v čo najväčšej miere pomoc v súvislosti s trestným konaním začatým vo veci trestných činov uvedených v článku 1 včítane poskytnutia všetkých dôkazov potrebných pre toto konanie, ktoré majú k dispozícii.
2. Ustanovenie ods. 1 tohto článku sa nedotýka záväzkov týkajúcich sa vzájomnej právnej pomoci, zakotvených v ktorejkoľvek inej zmluve.

Článok 12

V rozsahu, v ktorom sú Ženevské dohovory z r. 1949 o ochrane obetí vojny alebo Dodatkové protokoly k týmto dohovorom použiteľné na určitý prípad brania rukojemníka, a v rozsahu, v ktorom štáty, ktoré sú stranou tohto dohovoru, sú viazané podľa týchto dohovorov stíhať alebo odovzdať páchateľa brania rukojemníka, sa tento dohovor nepoužije na čin brania rukojemníka spáchaný za ozbrojených konfliktov, ako sú definované v Ženevských dohovoroch z r. 1949 a Dodatkových protokoloch k nim, včítane ozbrojených konfliktov uvedených v článku 1 ods. 4 Dodatkového protokolu I z roku 1977, v ktorých národy bojujú proti koloniálnemu panstvu a cudzej okupácii a proti rasistickým režimom vykonávajúc svoje právo na sebaurčenie, ako je zakotvené v Charte Organizácie Spojených národov a v Deklarácii zásad medzinárodného práva týkajúcich sa priateľských vzťahov a spolupráce medzi štátmi v súlade s Chartou Organizácie Spojených národov.

Článok 13

Tento dohovor sa nepoužije tam, kde trestný čin bol spáchaný vnútri jedného štátu, rukojemník a údajný páchateľ sú štátnymi občanmi tohto štátu a údajný páchateľ je chytený na jeho území.

Článok 14

Nič v tomto dohovore sa nebude vykladať tak, aby oprávňovalo porušenie územnej celistvosti alebo politickej nezávislosti štátu v rozpore s Chartou Organizácie Spojených národov.

Článok 15

Ustanovenia tohto dohovoru sa nedotýkajú použitia zmlúv o azyle, ktoré sú v platnosti k dátumu prijatia tohto dohovoru medzi štátmi, ktoré sú stranami týchto zmlúv; ale štát, ktorý je stranou tohto dohovoru, sa nemôže dovolávať týchto zmlúv vo vzťahu k inému štátu, ktorý je stranou tohto dohovoru a ktorý nie je stranou týchto zmlúv.

Článok 16

1. Akýkoľvek spor medzi dvoma alebo viacerými štátmi, ktoré sú stranou tohto dohovoru, týkajúci sa výkladu alebo vykonávania tohto dohovoru, ktorý sa neurovná rokovaním, bude na žiadosť jedného z nich predložený arbitráži. Ak počas šiestich mesiacov od dátumu žiadosti o arbitráž nie sú strany schopné dohodnúť sa na organizácii arbitráže, ktorákoľvek z týchto strán môže spor odovzdať Medzinárodnému súdnemu dvoru podaním žaloby v súlade so Štatútom súdneho dvora.

2. Každý štát môže pri podpise tohto dohovoru, pri jeho ratifikácii alebo pri prístupe k nemu vyhlásiť, že sa necíti byť viazaný ods. 1 tohto článku. Voči ktorémukoľvek štátu, ktorý je stranou tohto dohovoru a ktorý urobil takéto vyhlásenie, nie sú ostatné štáty, ktoré sú stranou tohto dohovoru, ods. 1 tohto článku viazané.
3. Ktorýkoľvek štát, ktorý je stranou tohto dohovoru a ktorý urobil výhradu v súlade s odsekom 2 tohto článku, môže kedykoľvek túto výhradu odvolať tým, že to oznámi generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.

Článok 17

1. Tento dohovor je otvorený na podpis všetkým štátom do 31. decembra 1980 v sídle Organizácie Spojených národov v New Yorku.
2. Tento dohovor podlieha ratifikácii. Ratifikačné listiny budú uložené u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Tento dohovor je otvorený na prístup ktorémukoľvek štátu. Listiny o prístupe budú uložené u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Článok 18

1. Tento dohovor nadobudne platnosť tridsiatym dňom po uložení dvadsiatej druhej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.
2. Pre každý štát, ktorý dohovor ratifikuje alebo k nemu pristúpi po uložení dvadsiatej druhej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe, nadobudne dohovor platnosť tridsiatym dňom po uložení ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe týmto štátom.

Článok 19

1. Ktorýkoľvek štát, ktorý je stranou tohto dohovoru, môže tento dohovor vypovedať tým, že to písomne oznámi generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.
2. Výpoveď sa stáva účinnou jeden rok po dátume, keď generálny tajomník Organizácie Spojených národov oznámenie dostal.

Článok 20

Originál tohto dohovoru, ktorého anglický, arabský, čínsky, francúzsky, ruský a španielsky text majú rovnakú platnosť, bude uložený u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, ktorý zašle jeho overené kópie všetkým štátom.

Na dôkaz toho podpísaní, súc riadne na to splnomocnení svojimi príslušnými vládami, podpísali tento dohovor, otvorený na podpis v New Yorku 18. decembra 1979.

*) Tu sa uverejňuje slovenský preklad.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.